

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czeremsze, ul. Dubois Stanisława 14, 17-240 Czeremcha, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Maria Ziniewicz.

Kontrolę w dniach 13-14.05.2014 r. przeprowadziły:

1/ Monika Maliszewska – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,

2/ Dorota Moroz – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 1/2014, Nr 2/2014, z dnia 6 maja 2014 r., znak: PS-I.431.1.19.2014.MM, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, p. Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała: p. Maria Ziniewicz oraz p. Eugenia Weremczuk specjalista pracy socjalnej.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Czeremsze realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie:

- § 8 pkt. 5 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XX/163/13 Rady Gminy Czeremcha z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze,
- § 1 Regulaminu Organizacyjnego GOPS w Czeremsze stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 1/13 z dnia 08.03.2013 r. Kierownika Ośrodka.

Realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie uregulowano w aneksach z dnia 19.12.2012 r. do zakresów czynności, uprawnień i obowiązków z dnia 28.10.2011r. specjalisty pracy socjalnej oraz starszego pracownika socjalnego.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy).

W Gminie Czeremcha opracowano *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie*, stanowiący załącznik do uchwały Nr VI/40/11 Rady Gminy Czeremcha z dnia 9.05.2011r. w sprawie uchwalenia *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie*.

Program nie zawiera: diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy Czeremcha, harmonogramu realizacji poszczególnych działań oraz sposobu monitorowania i sprawozdawczości z jego realizacji. Określono w nim adresatów i realizatorów Programu oraz zasady jego finansowania. Wskazano w programie cele główne i szczegółowe.

Mimo braku informacji w Programie na temat sprawozdawczości Ośrodek zbiera dane od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Do dnia kontroli sprawozdania za 2013 rok złożyły: Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce i Gimnazjum w Czeremsze.

Realizując zadania określone w Programie podejmowano działania wobec rodzin dotkniętych przemocą w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego (ZI) i grup roboczych (GR).

Gmina Czeremcha wydaje nieodpłatny kwartalnik „Głos Czeremchy”, w którym w numerze 2 z 2013 r. zamieszczony został artykuł „Stop Przemocy”- opisujący ideę działania ZI, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz informację o miejscach, gdzie szukać pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy. Osoby realizujące zadania z przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczyły w szkoleniu tematycznym.

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień oraz przedłożonych dokumentów wynika, że w kontrolowanym okresie realizowano zadania wynikające z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

[Akta kontroli nr 6, str. 13-15]

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy).

GOPS w Czeremsze nie zatrudnia specjalistów do spraw poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnictwo świadczone jest w Ośrodku przez pracowników socjalnych, w godzinach pracy Ośrodka, w miejscu zamieszkania rodzin, a także przez członków ZI/GR podczas posiedzeń. Porady najczęściej dotyczą rozwiązywania konfliktów i nieporozumień rodzinnych, leczenia odwykowego, spraw socjalnych. Ofiarom przemocy udzielane są informacje na temat przysługujących im praw, a sprawców informuje się o możliwości skorzystania z programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez powiat. Z ustnych wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika że udzielono 4 sprawcom przemocy informacji na temat programów korekcyjno-edukacyjnych (jedna osoba wyraziła zgodę na udział w programie). Terapeuta ds. uzależnień przyjmuje w każdy ostatni czwartek miesiąca w godz. od 13.00 do 15.00 w Punkcie Konsultacyjnym, mieszczącym się w siedzibie GOPS. Do dnia kontroli terapeuta przeprowadził rozmowy z 3 osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc.

W trudnych sprawach, w celu uzyskania poradnictwa specjalistycznego osoby informowane są o możliwości zgłoszenia się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce. Rodziny mogą uzyskać wsparcie również w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Hajnówce.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że każda z instytucji udzielającej wsparcia prowadzi własny rejestr. Ośrodek prowadzi odrębny rejestr udzielonych porad socjalnych (z pomocy skorzystało 12 osób w 2013 r. i 4 osoby w 2014 r.) oraz pedagogicznych (z pomocy skorzystało 6 osób w 2013 r. oraz 4 osoby w 2014 r.)

[Akta kontroli nr 6, str. 15]

W ramach działań edukacyjnych, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, GOPS w Czeremsze m.in. udostępniał materiały informacyjne, ulotki w których były zawarte informacje dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Rozpowszechniono je w Zespole Szkolno - Przedszkolnym, Ośrodku Zdrowia, Urzędzie Gminy. Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w OPS znajdują się informacje o instytucjach zajmujących się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, ulotki i plakaty o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Czeremsze zorganizowano warsztaty dla dzieci i młodzieży. Wspierano finansowo: działalność świetlic wychowawczo – terapeutycznych działających przy Gminnym Ośrodku Kultury, Szkole Podstawowej i Gimnazjum oraz dodatkowe zajęcia sportowe dla dzieci ze świetlicy osiedlowej przy ul. Fabrycznej w Czeremsze, gdzie prowadzono zajęcia profilaktyczne dla młodzieży.

Działania edukacyjne dla rodziców prowadzono zarówno w Szkole Podstawowej jak i Gimnazjum. W 2013 r. przeprowadzono prezentację multimedialną „Agresja i przemoc wśród dzieci i młodzieży” połączoną z pogadanką dla rodziców klas V i VI oraz prezentację multimedialną „Odpowiedzialność prawna nieletnich” dla rodziców uczniów Gimnazjum. W 2013 r. realizowano projekt edukacyjny „Szkola wolna od przemocy i agresji”. W szkołach dostępne są gazetki o przeciwdziałaniu agresji i przemocy w rodzinie.

W 2013 i 2014 r. w kwartalniku: ”Głos Czeremchy” opublikowano artykuły o szkodliwości picia alkoholu i innych używkach, o przemocy w rodzinie wraz z informacją, gdzie należy szukać pomocy.

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W 2013 r. przez GOPS zostały wszczęte 2 procedury, pozostałe 7 wszczęte przez policję, w 2014 zostały wszczęte 4 procedury (przez policję).

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy.

W kontrolowanym okresie nie było potrzeby kierowania ofiar przemocy w rodzinie do ośrodków wsparcia. Ośrodek nie posiada opracowanej procedury zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia, w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby.

Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w przypadku zaistnienia takiej sytuacji pracownicy GOPS posiadają ogólnodostępny wykaz takich placówek, do których będą kierować osobę dotkniętą przemocą w rodzinie.

Prowadzenie interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, na podstawie art. 12a ustawy.

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono interwencji, w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie.

W 2013 r. skierowano jedynie wniosek do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o wgląd w sytuację dziecka.

[Akta kontroli nr 6, str. 19]

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy).

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, przyjęto uchwałę Nr VI/39/11 Rady Gminy Czeremcha z dnia 9 maja 2011 r. w sprawie *uchwalenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania*.

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z 5 podmiotami wchodzącymi w jego skład.

[Akta kontroli nr 6, str. 19-21]

Zespół Interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem Nr 35/11 Wójta Gminy Czeremcha z dnia 16 maja 2011 r. w sprawie *powołania zespołu interdyscyplinarnego ze zmianami* (skład niezgodny z art. 9a ust. 3-4 ustawy- brak kuratora sądowego oraz przedstawiciela organizacji pozarządowej).

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz GR złożyli Wójtowi Gminy Czeremcha oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, zgodnie z art. 9 c ust. 3 ustawy.

Tryb działania ZI, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Czeremcha.

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli ZI spotkał się 5 razy w terminach: 06.03., 20.06, 19.09., 09.12.2013 r. oraz 25.03.2014. W jednym przypadku nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń ZI - zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Z przedłożonej dokumentacji i protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż zespół interdyscyplinarny realizował zadania wymienione w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy, a także podejmował działania w indywidualnych sprawach.

[Akta kontroli nr 6, str. 21-23]

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, protokoły z posiedzeń, a także dokumentację indywidualną.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 13 spraw w ramach procedury NK – 9 wszczętych w 2013 r., 4 wszczęte w 2014 r. Procedurę w 2013 r. zamknięto w 11 sprawach (w tym 3 wszczęte przed 2013 r.).

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta (teczki oznakowane):

1. GOPS. 4131.3.2013
2. GOPS. 4131.10.2013
3. GOPS. 4131.41.2014
4. GOPS. 4131.3.2014

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sprawców zapraszano na spotkania ZI/GR (dotyczy akt nr 1, 2, 3,4), co jest niezgodne § 17 ust. 1 rozporządzenia.
2. Zapraszanie sprawcy i ofiary na spotkanie ZI/GR w tym samym miejscu i czasie (dotyczy akt nr 2, 3, 4) co jest niezgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia.
3. Brak uzupełnionego formularza NK- C (dotyczy akt nr 2, 3, 4), co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia.
4. Brak uzupełnionego formularza NK- D (dotyczy akt nr 1, 2, 3, 4) co jest niezgodne z § 8 ust. 6 rozporządzenia.
5. Brak protokołów z zakończenia procedury (dotyczy akt nr 1,2) co jest niezgodne z § 18 ust.2
6. Brak informacji do podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu (dotyczy akt nr 1, 2), co jest niezgodne z § 18 ust. 3 rozporządzenia.
7. Prośba o wyrażenie zgody przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy, na podjęcie działań przez ZI, (dotyczy akt nr 4) co jest niezgodne z art. 9d. ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

[Akta kontroli nr 8, str. 29-36]

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Czeremsze pod numerem 1/2014 r.

Czeremcha 03.06.2014

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Maria Ziniewicz /-/

.....
podpis kontrolowanego

Dorota Moroz /-/

.....
Monika Maliszewska /-/

.....
(podpisy kontrolujących)

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

Czeremcha 03.06.2014

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czeremsze
/-/
Maria Ziniewicz

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)